UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo. ii. Quasi mo[do]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

orꝭ cauendo inordinatā locutionē. Eccl.
xxviij. Attende ne labaris in lingua ⁊ ne
cadas in ꝯſpectu inimicoꝝ inſidiantiū ti-
bi. Item fores auriū: cauendo ꝑuerſā au-
ditionē Debemꝰ itaqꝫ facere ad ſilitudiēꝫ
ſpentis ⁊ aſpidis ſurde ⁊ obturantis au-
res ſuas terra, id eſt conſideratione no-
ſtre fragilitatꝫ: ⁊ cauda. i. ꝯſideratōe finis
Eccl. xxviij. Sepi aures tuas ſpinis ⁊ ne
audias linguā nequā. et Hiero ꝓlogo. ſu
ꝑ Joſue. Nos ad patriā feſtinātes ſyrena
rū mortiferos cantꝰ debemus ſurda aure
tranſire. Itē clauſe debent eē fores oculo-
rū cauendo indiſcretā viſionē. Eccl. ix. Ne
reſpicias mulierē multiuolā ne forte inci-
das in laqōs illiꝰ. Et Greg. ſuꝑ illō Gen.
iij. Vidit mulier lignū ⁊c. Depmendi ſūt
ocli a laſciuia voluptatꝫ q̄ q̄dem raptores
ad culpā velociſſimi ſunt. Oīs em̄ corru-
ptio tā corpis q̄ꝫ anie ab eis ſumpſit exor-
diū. Multū ꝰ ꝑiculoſus eſt incautꝰ aſpe-
ctus ⁊ curioſus. Exēplū Gen. xxxiiij. Di-
na egreſſa eſt vt videret mulieres regiōis
illius corrupta eſt a ſichen filio emor. Ipe
em̄ cū vidiſſet eā adamauit ⁊ rapuit. et Ge
neſ. xxxix. Iniecit dn̄a oculos i ioſeph Et
ait dormi mecū. et. ij. Reg. xj. Dauid vidit
Bethſabee lauantē ſe ⁊ miſſis nuncijs tu
lit eam. ꝓpterea bn̄ dr̄ Hiere. ix. Aſcendit
mors ꝑ feneſtras nr̄as.

S Ecundꝰ ar. Auō. ⁊c. Cauete ꝰ ne por
tas aduerſario apiatis vt intret in lo-
cū vbi recepiſtꝫ dn̄m. Et notate ſm̄ ius ca
nonicū. vj. q. j. Infamis. Infamis eſt ille
capitaneus q̄ frequēter relinq̄t i dn̄m bello
et ſm̄. l. ff. de re militari. l. deſertorē. §. i bel
lo. Morte dignꝰ ē q̄ dn̄o exiſtēte in caſtro:
portas apit aduerſario ⁊ eū introducit q.
manibꝫ eiꝰ tradens dn̄m ſuū Cauete ꝰ ne
ſitis ſiles ſibi. Et ſic dic apl's. Nolite locū
dare diabolo.

¶ Sermo. ij. Quaſi mō.

E Cce aſcendi
mus ⁊c. Oē qō natū eſt ex deo
vincit mūdū. j. Jo. v. Vt hie
roſolymā aſcendamꝰ neceſſe ē vincere mū-
dū: mundū inquā. i. carnis voluptatē. diui
tiaꝝ cupiditatē: et ſuꝑbie vanitatē. qm̄ vt
dr̄ Joānes. j. Jo. ij. Oē qō eſt in mundo
aut ē ꝯcupiſcētia carnis: aut ꝯcupiſcentia
oculoꝝ: aut ſuꝑbia vite. De ꝑmo Gal. v.
Spū ambulate ⁊ carnis deſideria nō ꝑfi-
cietis. De ſcdo. j. Jo. ij. Siqs diligit mū
dū: nō eſt charitas patrꝫ in eo. Et Augꝰ
Qui verā fidē habꝫ de deo: nō cupit i his
miſerijs diues fieri: nec plꝰ eſt ei denarius
q̄ꝫ dn̄s. De tertio Augꝰ in ep'la. Quē ſuꝑ-
bum videris: filiū diaboli eſſe nō dubites
Ex quo ſatis ſequit̄ q̄ qui natꝰ eſt ex deo
ſuperbiam vincit.

¶ Ecce ⁊c.

P Rimus ar. An pax ſit effectus iuſti-
tie: Q, non: q2 eſt effectus charitatꝫ
Contra Eſa. xxxij. Opus iuſticie pax.
Rn̄det Tho. ij. ij. q. xix. q̄ vera pax directe
q̄dem eſt a charitate/ indirecte ꝟo eſt a iu
ſticia inq̄ntū iuſticia remouet ꝓhibens: ſꝫ
ipa charitas ſm̄ ꝓpriam rōnē cauſat pacē
Eſt em̄ amor vis vnitiua vt dicit Dionyſ.
iiij. ca. de diuis nominibꝫ. pax aūt eſt vnio
appetitiuaꝝ inclinationū. Hoc ex Tho.

¶ Pro fundamēto. Q̄ q̄ꝫ multa fiunt ꝯ iu
ſticiā ex quibꝫ pax ꝑturbat̄. Ouidius. vij.
meta. Irrupit vene peioris in euū. Oē
nefas fugere pudor: verūqꝫ fides qꝫ. In q̄
rum ſubiere locū fraudeſqꝫ doliqꝫ inſidie
qꝫ ⁊ vis ⁊ amor ſceleratꝰ habendi. Viuit̄
ex rapto: non hoſpes ab hoſpite tutꝰ. Nō
ſocer a genero fratrūqꝫ gratia rara eſt. Fi
lius ante diē patrios inq̄rit in annos. Vi
cta iacet pietas. Et Saluſtius. Plurima
fuere que maiores nr̄os magnos fecerūt:
q̄ in nobis nulla ſunt: domi īduſtria: iuſti-
cia foris: animꝰ in ꝯſulendo liber neqꝫ de-
licto neqꝫ libidini obnoxꝰ. Pro his nos
habemꝰ luxuriā: auariciā: publice egeſta-
tem: ꝑuatim opulentiā: inter bonos ⁊ ma-
los diſcrimē nullū: omnia ꝑmia ꝟtutꝫ am-
bitio poſſidet: domi voluptatibꝫ: foris aūt
pecunie ſeruit̄ aut gratie. Multis ꝰ mo-
dis offendit̄ iuſticia vnde pax ꝑturbatur.
Sed q̄rit̄ An pax ⁊c. Dic rn̄. vt ſ. Ex qua
conclude q̄ꝫ neceſſaria ē nobis iuſticia ſi vo
lumus aſcendere hieroſolymā. Vnde de
iuſtis dicit̄ Sap. v. Juſti aūt in ꝑpetuum
viuent. et apud dn̄m eſt mer. eo. et cogi. eo
rum apud al. Ideo accipiunt regnū deco-
ris de manu dn̄i ⁊ diadema ſpeciei de ma-
nu dei. De iniuſtis ꝟo dicit Pſalm. Iniuſti

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

punient᷑ ⁊ ſemen impiorꝝ peribit. Idē In-
iuſti diſperibunt ſimul reliquie impiorꝝ in-
teribūt. Quō aūt interibunt? q̄m ſicut hr̄
Mat. xxv. In ſupplicium eternū ibūt. Au-
dite o pctōres ꝗ iuſticiā cōfunditis: et tot
mala cōmittitis non poteſtis ad verā pa-
cem celeſtis hierl'm pertingere. Eſa. lvij.
Non eſt pax impijs. ❡ Figura lib. Judicū
pluribꝫ c. Quotiens filij iſrl' relinqbant do-
minū: dabat eos in manu hoſtiū. q̄n ꝓ cō-
uertebant᷑ ad eum liberauit eos dn̄s. In
ꝗ ſignificat᷑ ꝙ iniuſti tradendi ſunt hoſti-
bus infernalibꝫ: ⁊ ſoli iuſti ꝑuenīet ad pa-
cem celeſtis regni. Leui. xxvj. Si in prece-
ptis meis ambulaueritis ⁊ mandata mea
cuſtodieritis dabo pacem in finibꝫ veſtris
⁊c. Q, ſi non audieritꝭ ⁊c. viſitabo vos ve-
lociter in egeſtate: ⁊ ardor ⁊ gladiꝰ deuo-
rabit vos.

Secundus ar. In p̄ce. ſer. ⁊c. Hic d̄ ſe-
cundo myſterio qd̄ eſt gratioſe viſita-
tionis q: venit ieſus ianuis clauſis ⁊ ſtetit
in medio ⁊ dixit pax vobis. Ubi oſtendit
tres mirabiles ꝑfectiones.

Primo inexplicabilē potentiā.
Scd̄o incomp̄henſibilē ſapiam.
Tertio inextimabilē beniuolentiā.

Primo ⁊c. Quia venit ianuis clauſis Gre.
Diuina operatio ſi rōne comp̄hendit᷑ non
eſt admirabilis: nec fides habꝫ meritū cui
humana rō p̄bet experimentū. Idē Quid
nimirꝝ ſi ianuis clauſis poſt reſurrectionē
in eternū iā victurus intrauit: ꝗ moriturꝰ
veniens non aperto virginis vtero exiuit?
Huius aūt potentie conſideratio nob̄ ti-
morē ingerere debet: ꝗ eius offenſam caue-
amus. Ipe enim dicit Mat. x. Eum time-
te ꝗ poteſt corpus ⁊ animā ꝑdere in gehē-
nam. Sed heu de multis dici pōt illō ps.
Non eſt timor dei an̄ oculos eorꝝ. ❡ Se-
cundo oſtendit incomp̄henſibilē ſapiam:
q: ſtetit in medio. Non vtiqꝫ ſine myſte-
rio: vt vicꝫ ſe verū mediatorē oſtenderet.
Et nota quō ſemꝑ elegit medium locum.
Natus eſt eñ in medio duorꝝ aīaliū: ſe-
dit in medio doctorꝝ ipos audiens. Lu. ij.
In medio ſuorꝝ ꝑſecutorꝝ ipſos declinās.
Jo. vij. In medio diſcipl'orꝝ illos erudiēs
Lu. xxij. Paſſꝰ eſt in medio duorꝝ latronū
Joan. xix. ⁊ in medio terre iuxta illō Ps.
Operatus eſt ſalutē in medio terre. Et pꝰ
reſurrectionē veīt ⁊ ſtetit ī medio diſcipl'orꝝ
vt hr̄ in euāg. hod̄. Eius autem exemplo
⁊ documento p̄lati p̄ncipes ⁊ iudices de-
bent ſtare in medio nec plus inclinare ad
vnam ꝑtem q̄ꝫ ad aliam. alias nunq̄ꝫ vera
erit pax quia deerit iuſticia nec ibi erit ſe-
curitas ⁊ ſtabilitas. Notate terra ideo eſt
imobilis q: eſt in medio mundi. Unde et
ꝑ doctrinam phorꝝ virtus conſiſtit in me-
dio. Audiant prelati ⁊ iudices qui fauent
conſanguineis carnalibꝫ: amicis: adulato-
ribꝫ ⁊ forte lenonibꝫ ⁊c. ❡ Tertio oſtendit
inextimabilē beniuolētiā q: dixit eis Pax
quō in eius natiuitate cantauerunt angeli
pacem. Lu. ij. Ipe docuit pacem. Luce. x.
In quācunqꝫ domū intraueritꝭ primū di-
cite/pax huic domui. Omnē ſuā doctrinā
ordinauit ad pacē. Joan. xvj. Hec locutꝰ
ſum vobis vt pacē habeatis. Diſcipulis
ꝓ teſtamento reliquit pacem. Jo. xiiij. Pa-
cem relinquo vobis. Poſt reſurrectionem
nunciauit pacem. q̄n dixit Pax vobis. O
ſalutatio gaudioſa. nihil enim pace iocun-
dius. Propterea apl's gaudiū p̄ponit pa-
ci. Gal. vj. Fructus aūt ſpūs charitas gau-
dium pax. et Rom. xiiij. Non eſt regnū dei
eſca ⁊ potus ſed gaudium ⁊ pax in ſpūſan-
cto. et Ro. xv. Deus aūt ſpei repleat vos
omni gaudio ⁊c. Pace nihil ſecurius. Uñ
Lu. xxiiij. cum dn̄s dixiſſet diſcipulis pax
vobis. ſubdit Ego ſum nolite timere. Itē
nihil vtilius quia per hanc adquirit᷑ opu-
lentia meritorꝝ. Ps. Fiat pax i virtute tua
⁊ abundantia in turribꝫ tuis. Exēplū quō
apparet quanti meriti ſit pax ⁊ concordia.
In Uitaſpa. legit᷑ Quodā tpe orante be-
ato machario/vox de celo ad eum ſonuit.
Machari/nedū ad menſurā veniſti duarꝝ
mulierꝝ ꝗ in prima habitant ciuitate. Quo
audito ſenex in ciuitatē venit: ⁊ ad domū
queſitā veniens: ab illis mulieribꝫ cū ma-
gna exultatione ſuſceptꝰ eſt/quas ita allo-
cutus eſt. Propter vos ex ſolitudine lon-
ginq̄ veni vt opa vr̄a cognoſcerem ꝗ vos
mihi edicite. Cui ille dixerūt. Crede nob̄
ſcitiſſime pr̄, q: nec p̄nti nocte a maritorꝝ le-
ctulis fuimus ſeparate. Qualē ḡa a nobis
opus exquiris? Senex p̄cibꝫ perſiſtebat vt
ei vite ordinē declararent. Cui tunc com-
pulſe dixerunt. Nos nulla inter nos sumꝰ
parentela ꝯiuncte. Contigit aūt vt duobꝫ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dominica Quaſi modo

fratrib⁹ coniungeremur: ⁊ cū his iā .xv. annis in vna q̄z domo ꝑmanentes: neq̧ turpe ꝟbum dixit altera ad alterā / ſed in pace viximus: ⁊ vno ſenſu tentauim⁹ quatin⁹ pariter relictis maritꝫ: in congregationē religioſaꝝ mulieꝝ ꝓficiſceremur. Sꝫ nec hoc multis ꝑcib⁹ a maritis potuim⁹ impetrare. Q̄ non adepto: inter nos ⁊ deum ꝓpoſuimus teſtamentū: vt ⁊ vſq̧ ad morte ſeculare verbum non loq̄mur amodo. Qd̄ cū beatus machari⁹ audiſſet: dixit In ꝟitate: nō eſt virgo neq̧ maritata / neq̧ monachus / neq̧ ſecularis in his ꝓficiens: ſꝫ tm̄ deus q̄ ꝓpoſitum querit ⁊ ſpm̄ vite ſubminiſtrat. Pꝫ itaq̧ quanti fuerit meriti pax ⁊ concordia illaꝝ mulieꝝ: adeo etiam vt ꝑferret̄ ſetitati Machariꝫ. Jō dr̄ Eph. iiij. Solicitꝫ ſuare vnitatē ſp̄s i vinc̄lo pacꝭ.

T Erti⁹ ar. Aud. ⁊c̄. Hoc eſt qd̄ ꝑ totā q̄dragesimā ⁊ ꝑ tp̄s paſcale ꝑdicauimus. Ad hoc nos hortat̄ vt pacē habeamus ⁊ ſeruemus pacē. ſ. cū deo ⁊ proximo. Cauete ḡ ne inſtinctu diaboli pacē amittatis: ⁊ ſic a vobis recedat dn̄s pacꝭ: q̄ nō niſi in loco pacis habitat Ps. In pace fact⁹ eſt locus ei⁹. Cauete ne credatis aduerſario vr̄o plus q̄ꝫ chr̄o. q̄ ſcribit̄ Eccī. xij. Ne credas inimico tuo i eternū q̄ ꝑiculū magnū eſt. Vn̄ etiam. ff. de eo ꝑ quē factum ē q̄ minus q̄s ſiſtat in iudicio: dr̄: q̄ non veniens ad iudiciū: credens verbis aduerſarij ſui: contumax eſt. vbi dicit gloſ. Nimis credulus eſt in culpa. Ipe ꝟo qui eum ſeducit eſt in dolo. Ois aūt contumacia eſt punienda. vt hr̄ de poſtul. adhuc in vtero. Audite / ſi q̄s citaret̄ ꝑ maxia cauſa (puta exhereditationis ſi non appareat die aſſignata) eo q̄ inimico ſibi ſub amici ſpecie obuianti ⁊ dicenti q̄ non oportet illū de die illo ſolicitari q̄ iudiciū non ſedebit: leuiter credidit: nihilo min⁹ iudiciū ꝯ eum dabit̄ q̄ contumax eſt vt pꝫ ex dictis. Notate / oēs ſum⁹ citati ad dei iudiciū. Diabolus aūt querit nos impedire: ⁊ nob̄ ꝓmittit lōgam vitā: ⁊ vt ad pctā faciat redire: conat̄ ſuadere q̄ auaricia / luxuria / ⁊ alia vicia nō impediūt hominē a celeſti hereditate ꝯſequēda. Sꝫ hec ē ſpes ſiue expectatio deceptiua. Sap. iij. Sapiam ⁊ diſciplinā qui abijcit infelix ē ⁊ vana ſpes illi⁹. et Prouer. x. Spes impioꝝ ꝑibit

Sermo. iij. Quaſi modo.

E Cce aſcendimus ⁊c̄. Hec eſt victoria q̄ vincit mundū fides nr̄a. j. Jo. vlt. Per hanc victoriā aſcendit̄ hieroſolymaꝫ. Per fidem aūt eſt aliq̄s victorioſus tripliciter. Primo demonē confutando. j. Pet. vl. Aduerſarius vr̄ diabolus tanq̄ leo rugiens ⁊c̄. cui reſiſtite fortes in fide. Scd̄o aduerſa tolerando Heb. xj. Sancti ꝑ fidem vicerunt regna: opati ſunt iuſticiā: ludibria ⁊ verbera experti inſuper ⁊ vincula ⁊ carceres lapidati ſunt ⁊c̄. Tertio mūdū ſupplantando. Heb. xj. Fide abraā obediuit deo relinquēs terrā cognationē ⁊ patriam neſciens q̄ iret.

Ecce ⁊c̄.

P Rim⁹ ar. An omnia appetant pacē? Q, non. Multi appetunt bellū. Cōtra Aug⁹. xix. de ciui. dei. Oia appetūt pacem. Et idem dicit Dion̄. xi. c. de diui. no. Rn̄det Tho. ij. ij. q. xxix. Ex ipo q̄ hō aliqd̄ appetit ꝯn̄s eſt ipm appetere remotionē eoꝝ que boni deſiderati impedire pn̄t. Pōt aūt impediri aſſecutio boni deſiderati ꝑ ꝯriūm appetitum vel ſuꝑpius vel alterius. ⁊ vtrūq̧ tollit̄ per pacē. Jō neceſſe ē q̄ omne appetens: appetat pacem inquantū ſcꝫ appetit tranq̄lle ⁊ ſine impedimento ꝑuenire ad illud qd̄ appetit: q̄ conſiſtit rō pacis quā Aug. diffinit tranq̄llitatē ordis. Vn̄ etiā illi q̄ querunt bella ⁊ diſſenſiōes: nō deſiderāt niſi pacē quā ſe hr̄e alit̄ nō exiſtimant. Nō em̄ eſt pax ſi q̄s cū alio ꝯcordet ꝯ illud qd̄ ipe deſiderat lꝫ ſit ibi ꝯcordia. Hec tho. Pro ſun. Oē qd̄ appetit̄ appetit̄ ſub rōne boni. Vn̄ Ariſt. i ꝓemio Ethic. Oia bonū appetūt. pax aūt multā bonitatē habet: adeo etiā vt Aug. dr̄. xix ꝺ ciui. dei. q̄ nihil ſit abſq̧ pace bonū. Et prudēti⁹: pax ſūma laborꝫ: pax belli exacti pciū: pciumq̧ ꝑiculi. ſidera pace vigent: cōſiſtunt terrena pace. Cū ḡ q̄rit̄ An oia ꝑ Dic rn̄. vt s̄. Ex q̄ conclude q̄ ſi vere pacē appetim⁹ celeſtē: pacē etiā ꝯſcie deſideramus ꝑ q̄nto deſideram⁹ amotionē oim impedimentoꝝ illi⁹ pacis celeſtis a q̄ nemo impedit̄ niſi ꝑ pctā q̄ tollunt pacem ꝯſcie. Nam quō pōt hr̄e pacem q̄ gladium por